

Fortroute

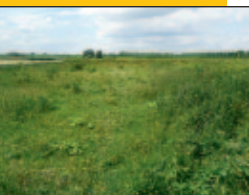
18 Klaphekje. Hier loopt u via een het hekje het gebied Klompenwaard van Staatsbos-beheer binnen. Dit natuurgebied van Staatsbosbeheer is vrij om in te struinen. **Let op:** De Fortroute in de Klompenwaard is beperkt bewegwijzerd en deels een struinroute.

19 Klompenwaard. Dankzij een meestromende nevengeul en verlaagde uiterwaarden stroomt de rivier ook bij lagere waterstanden door deze uiterwaarden. In de Klompenwaard grazen runderen en paarden.

20 Fort Pannerden. Gebouwd tussen 1869 en 1871. Het was naar alle zijden verdedigbaar. Zo werd voorkomen dat een aanvallend leger de rivier kon afdammen. De nabijgelegen splitsing van waterwegen diende namelijk als hoofdkraan van de Hollandse Waterlinie.

21 Struinroute. Hier kunt u door het gebied struinen en zo uw eigen weg naar de dijk zoeken om de route weer op te pakken. Verlaat het terrein bij een klaphek met gele wegwijzer, steek de dijk over en ga het hek door.

22 Hulhuizen. Vanaf ca. 1600 mochten de katholieken niet meer publiekelijk hun geloof belijden. In de Kleefse enclaves Huissen en Hulhuizen heerste religievrijheid. In de 17de eeuw werd de Hulhuizense kerk door de Waal verzwolgen.

Algemene informatie

De route is tot stand gebracht in opdracht van de Gemeente Lingewaard met financiële steun van de Provincie Gelderland in samenwerking met de werkgroep Kerkenpaden Doornenburg en Stichting Landschapsbeheer Gelderland.

Praktische informatie

- > U loopt op eigen risico.
- > Rondwandelingen: Kasteelroute (rood, 5,5 km), Fortroute (geel, 4 km), Schansroute (blauw, 1 km). U kunt de routes zowel apart als gecombineerd lopen.
- > U kunt overal starten.
- > Routes: Een redelijke conditie is vereist, er wordt ten dele door ongebaand landschap gestruind.
- > Markering: De markeringen in rood, geel en blauw zijn in één richting aangegeven.
- > Bezienswaardigheden: De nummers op de plattegrond verwijzen naar de bezienswaardigheden langs de route.
- > Bewegwijzering: Er is een beperkte wegbewijzering in het gebied de Klompenwaard.
- > Buiten de openbare weg gelden de volgende regels:
  - Honden aan de lijn
  - Blijf op de paden (waar mogelijk)
  - Geen toegang na zonsondergang
  - Laat paarden en koeien met rust, niet voeren en aaien
  - Doorkruis de kuddes niet, houd min. 25 meter afstand
- > Bij vragen of opmerkingen over de route kunt u contact opnemen met de Gemeente Lingewaard.

Colofon

Productie Gemeente Lingewaard

Tekst Werkgroep Kerkenpaden, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, Gemeente Lingewaard

Illustraties en beeldmateriaal Werkgroep Kerkenpaden, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, Remie Aleven, Gelderland Bibliotheek, ARK Natuurontwikkeling / José ten Tuijnt, Copyright Topografische Dienst Nederland, Emmen

Vormgeving Grafisch Atelier Wageningen / Cecile van Wezel
Met speciale dank aan de Werkgroep Kerkenpaden Doornenburg en Staatsbosbeheer
2009, 1ste druk, Gemeente Lingewaard

Alle rechten voorbehouden

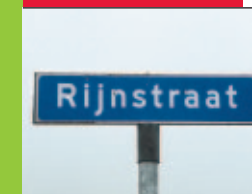
Kasteelroute

1 Kasteel Doornenburg. In het Lingewaardse landschap verrees al in de Middeleeuwen een reeks kastelen bij de rivier. Kasteel Doornenburg dateert uit 1295. In 1945 is het groten-deels verwoest. Vele jaren is gewerkt aan de wederopbouw die in 1964 gereed kwam.

2 Duizendjarige Eik. Ook wel bekend als 'Uiversboom' of 'Ulenboom' (Ooievaars- of Uilenboom). Of de eik daadwerkelijk duizend jaar oud is valt te betwijfelen. Maar het is zeker één van de oudste bomen van Nederland.

3 Landweer. De Rijnstraat stond vroeger bekend als de Landweer en loopt van het Pannerdensch Kanaal naar het zuiden, over de Linge, en vervolgt zijn weg tot aan de Duisterestraat. Deze oude weer heeft mogelijk een middeleeuwse oorsprong.

4 Linge. Een 13de eeuwse gegraven watergang die enkele oude kolken met elkaar verbindt. Met 108 kilometer is het de langste volkomen Nederlandse rivier.

5 Roswaard. Langs het natuurgebied de Roswaard ligt een zomerdam. Deze 'Luyen dijk' houdt bij lage waterstand de rivier in het stroomprofiel. In de Roswaard ligt een oude monumentale veldoven.

6 Pannerdense weg. Deze liep voor de aanleg van het Pannerdens Kanaal tot Pannerden. U kunt halverwege deze weg links (Fort- en Schansroute) of rechts (Kasteelroute).

Het Ommetje Doornenburg voert de wandelaar langs een gevarieerd polder- en rivieren-landschap met mooie uitzichten, karakteristieke gebouwen en kleine landschapselementen. De vele historisch markante punten maken het de moeite waard om even stil te staan en te genieten.

Ommetje Doornenburg

7 Schietmast. Voorafgaand aan de kermis op de derde zondag van september wordt hier (i.v.m. schutterskoning) op de 'vogel' geschoten.

8 Kerkepad. Dit pad liep ooit van Pannerden naar Hulhuizen. Het dijkstuk aan uw linkerkant is door de eeuwen herhaaldelijk doorbroken en hersteld, vandaar de volksnaam 'Quaden dijk'. Hiernaast een kaart uit 1900.

9 Veerhuis. Het veerhuis deed vroeger ook dienst als café en opslagplaats van scheepsgoederen en als centrum van zalmvisserij. Tegenover het veerhuis aan De Holenoever zou in het Colenbranderbosje nog een verbannen spook huizen!

10 Boterfabriek. Boerderij met voormalige zuivelfabriek uit de 19de eeuw, gerestaureerd in 1989-1992.

11 Kerk en pastorie. Pastorie is gebouwd in 1849 en één van de oudste gebouwen van Doornenburg. De kerk dateert uit 1952 en de toren uit 1961.

12 Schuttersgebouw. Deze dateert uit 1912. De schuttersvereniging is opgericht in 1791/1792. Ieder jaar op St. Petrus en Paulus (29 juni) worden schietwedstrijden gehouden.

- Kasteelroute
- Schansroute
- Fortroute
- Informatiepaneel
- Parkeerplaats

Schansroute

Klaphekje. Zowel de gele als de blauwe route leiden u door dit klaphekje. **13**

Sterreschans. Dit fort uit de 18de eeuw is gebouwd ter verdediging van de Waal en de Rijn en gebruikt tot begin 19de eeuw. Onderdelen zijn hergebruikt bij de bouw van Fort Pannerden. De contouren op de kaart van 1900 zijn duidelijk zichtbaar. **14**

Pannerdens Kanaal. Het kanaal werd gegraven tussen 1701 en 1709. Aangelegd als verdedigingslinie zonder verbinding met Rijn en Waal. Enkele jaren later werden deze verbindingen gelegd om de watertoevoer naar IJssel en Nederrijn veilig te stellen. **15**

Rijndijk. De dijken waren ook van strategische betekenis tijdens de Koude Oorlog. Rond 1952 werd een onafzienbare waterlinie - de Rijn-IJssellinie - uit de grond gestampt, van Ooij bij Nijmegen tot Kampen. **16**

Kolk. Dit wiel bestaat al sinds 1660. De kolk ontstond door een dijkbreuk in de Honderd Morgen, een gebied dat door de aanleg van het Pannerdensch Kanaal werd afgesplitst van Pannerden. In 1742 opgegaan in de buitengracht van de Sterreschans. **17**

